

proti pachateli jako obviněnému vydána obsílka, rozkaz k předvedení nebo k zatčení, nebo byl-li jako obviněný již vyslechnut nebo zatčen nebo púhonem (zatykačem) stíhán. Dle jasného znení tohoto ustanovení nenastává tudíž promlčení trestného činu, byl-li vinník vzat do vyšetřování některým tuzemským soudem trestním vůbec, tudíž i soudem věcně nebo místně nepřislušným, a přetrhují promlčení soudní úkony, vypočtené v §u 531 tr. zák., také tehdy, byly-li předsevzaty soudem nepřislušným. Pro správnost tohoto hlediska mluví také ustanovení druhé věty §u 60 tr. ř., dle něhož zjištění skutkového stavu ohledně takových trestných jednání, která posuzovati je dle všeobecných zákonů trestních, přísluší tehdy, podléhá-li obviněný zřejmě vojenské trestní pravomoci, soudům vojenským, dále § 65 tr. ř., dle něhož všechny, i nepřislušné soudy trestní, v jichž okrese se najdou stopy zločinu nebo přečinu, jsou, je-li nebezpečí v prodlení, oprávněny i povinny předsevzítí ony úkony, které mohou sloužit ke zjištění skutkového stavu nebo k zadržení obviněného, konečně ustanovení §u 66 tr. ř., dle něhož ani vyšetřovací úkony, které předsevzal nepřislušný soud trestní mimo případ předchozího paragrafu, nejsou proto ještě nicotnými, pokud se vztahují na vyšetřování. Tato ustanovení trestního řádu, v nichž se mezi trestními soudy občanskými a vojenskými nijak nerozeznává, vztahují se zřejmě také na úkony, předsevzaté za trestního řízení proti osobám občanským nebo pro účely řízení takového nepřislušným soudem vojenským. Dle trestních spisů divisiního soudu byl obžalovaný divisním soudem v Praze v jednoroční promlčecí době vyslechnut, a byla týmž soudem na obžalovaného uvalena již dne 16. prosince 1919 i řádná vyšetřovací vazba. Tento, proti obžalovanému předsevzatý soudní úkon přerušuje dle předpisů trestního zákona (§§ 227, 531 tr. zák.) promlčení, aniž záleží na tom, pod jakou trestně právní kvalifikaci čin onen soudem, který původně se s věcí tou zabýval (divisní soud v Praze), byl podřaděn; rozhodným jest podle intence zákonodárcovy pouze, zdali skutek, o němž se tvrdí, že jest promlčen, svého času byl základem trestního vyšetřování proti obžalovanému u divisiního soudu v Praze. Že jde tu o takovýto totožný skutek, nemůže býti dle stavu spisů pochybno a jest, jak zmáteční stížnost případně připomíná, též lhostejno, že divisní soud v Praze v trestní věci proti obžalovanému pro přečin pletich v zápětí nerozhodoval, k čemuž vzhledem k ustanovení druhého odstavce §u 30 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 567 sb. z. a n. příslušným nebyl. Naproti tomu bylo promlčení trestného činu, spáchaného obžalovaným, přerušeno shora naznačenými soudními úkony přes to, že je předsevzal trestní soud věcně nepřislušný a nalézací soud, který, jak předpokládati dlužno, vycházel při svém rozhodování s právního hlediska opačného, použil svým výrokem o otázce, zda jsou tu okolnosti, pro které trestnost činu obžalovaného pominula, a zda je stíhání pro čin ten vyloučeno, zákona nesprávně.

Čís. 1197.

Přečin dle §u 305 tr. zák.

Není třeba, by schvalování trestných činů stalo se způsobem slavnostním. Pojem »vychvalování« jest obsažen v pojmu »schvalování«.

Lhostejno, že trestný čin, jehož se schvalování týkalo, byl již proveden.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1923, Kr I 155/23)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 24. ledna 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti veřejnému pokoji a řádu dle §u 305 tr. zák.

D ů v o d y:

Obžalovací spis spatřuje skutkovou podstatu přečinu §u 305 tr. zák. v tom, že obžalovaný dne 5. ledna 1923 v Praze před více lidmi, tedy způsobem §u 303 tr. zák., slovy »Dr. Rašín měl dostat pět ran a ne jednu«, čin v zákoně zapověděný v y c h v a l o v a l. Výrok napadeného rozsudku zní naproti tomu v ten smysl, že obžalovaný dne 5. ledna 1923 v Praze před více lidmi, tedy způsobem v §u 303 tr. zák. dotčeným, slovy: »Dr. Rašín měl dostat pět ran a ne jednu« v zákoně zapovězený č i n s c h v a l o v a l. Nesrovnalost, jeví se v tom, že obžalovací spis použil výrazu »vychvaloval«, kdežto rozsudek jak ve výroku tak v rozhodovacích důvodech používá důsledně slova »schvalovati«, zavedla stěžovateli podklad k uplatňování domnělých důvodů zmatečnosti dle čis. 3 (ve skutečně čis. 7, 8, 9 a) §u 281 tr. ř. Zmateční stížnost jest však vesměs v nepravu. Právně mylný je totiž její názor, že pojmy »vychvalování« a »schvalování« jsou tak rozdílné, že nelze je navzájem zaměňovati, nanejmeně se představují dvě různé skutkové náležitosti, pokud se týče rozdílné skutkové podstaty. Omyl, v němž jest zmateční stížnost, přivoděn byl hlavně tím, že stížnost má mylně za to, že pojmu vychvalování, kryjícímu se s výrazem »anpreisen« německého znění trestního zákona, odpovídají pouze takové projevy, které byly oděny v jakousi formu oslavnou, nikoli ony, jež dle zmateční stížnosti pokládají jest za pouhé schvalování protizákonného jednání. Tento názor nemá opory v ustanovení §u 305 tr. zák. Pokud jde o vnější formu a okolnosti, za nichž projev stává se činem trestným dle §u 305 tr. zák., stanoví se tam poukazem na § 303 tr. zák. pouze, že se státi musí veřejně, nebo před více lidmi. Nevyžaduje se tudíž nikterak jakýsi zvláštní způsob projevu nebo dokonce slavnostní, oslavná forma jeho, jak mylně za to má zmateční stížnost. Ostatně v tomto případě obžalovaný pronesl svůj výrok nejen veřejně a před více lidmi, nýbrž dle rozhodovacích důvodů rozsudkových učinil tak na velice navštěvovaném místě, stoje uprostřed hloučku asi 30 až 40 lidí, a předčítaje, (vykládaje) shromážděným zvláštní vydání novin. Lze sice připustiti, že výrazy »vychvalovati« a »schvalovati« nejsou synonyma a že mezi pojmy, které jimi docházejí zevního projevu, jest rozdíl. Pojem »schvalování« jest širší pojmu »vychvalování« a následkem toho jest vychvalování obsaženo ve schvalování. Vždyť, jak jednak z nadpisu, jednak ze znění §u 305 tr. zák. plyne, zahrnuje v sobě druhý případ, v nadpise vyznačený výrazem schvalování, dle znění zákona jednak vychvalování a omlouvání činů nemravných nebo nezákonných, jednak vybízení, pod-

něcování, svádění k nim. Z toho jest zřejmo, že ve schvalování všech pět jmenovaných způsobů jest obsaženo. Že by kterákoliv z uvedených forem vyzývání k činům nemravným nebo nezákonným vyžadovala jakéhosi zvláštního rázu, netvrdí ani zmáteční stížnost. Při omlouvání činů takových je však slavnostní forma projevu pojmově takřka nemyslitelna. Nelze proto seznati, proč by takováto slavnostní (oslavná) forma měla býti zákonným předpokladem shora na prvním místě uvedeného druhu schvalování oněch činů. Nelze tudíž s hlediska ustanovení §u 305 tr. zák. činiti námitku proti tomu, že rozsudek používá na místě výrazu »vychvalovati«, jenž se vyskytuje v obžalovacím spisu, důsledně a, jak zdůrazňuje zmáteční stížnost, úmyslně slova »schvalovati«. Stížnost jest arci v nepravu, domnívajíce se, že se tak děje proto, že i dle názoru nalézacího soudu čin, zjištěný rozsudkem, nelze pokládati za vychvalování, nýbrž v nejhorším případě prý jen za schvalování. Pak ale pozbývají samy sebou všeho oprávnění především námitky, uplatňované zmáteční stížností s hlediska důvodů zmátečnosti č. 7 a 8 §u 281 tr. ř. v ten smysl, že jednak rozsudkem nebyla vyřízena obžaloba, jednak že rozsudek ji proti předpisu §§ 262, 267 tr. ř. překročil, že obžalovaný byl uznán vinným skutkem, na který obžaloba ani původně nezněla ani při hlavním přelíčení veřejným obžalobcem rozšířena nebyla. Právně bezpodstatnou je však s hořejšího právního hlediska dále i námitka, kterou brojí zmáteční stížnost proti rozsudku, dovolávající se důvodu zmateku čís. 9 a) §u 281 tr. ř., v ten rozum, že jím nalézací soud vybočil z rámce trestního zákona, utvořiv označením činu obžalovaného jako schvalování činu v zákoně zapověděného zvláštní skutkovou podstatu, trestnímu zákonu neznámou a v něm neobsaženou. S hlediska důvodu zmátečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá stížnost dále jednak, že jednání, která přicházejí v úvahu jako přečin dle §u 305 tr. zák., musí se vztahovati k činům nemravným nebo v zákoně zapověděným ex tunc, nikoli ex post, jednak že § 305 tr. zák. vyžaduje na rozdíl od §u 9 tr. zák. jakýsi abstraktní pokyn k jednání nemravnému nebo protizákonnému. Ono jí námitka je právně bezpodstatna. Vychvalování a stejně i omlouvání činů nemravných nebo zákonem zapověděných vztahuje se ve většině případů právě na činy, již skutečně spáchané; dle všeobecného znění §u 305 tr. zák. nelze dovozovati, že zákon schvalování činů takových stíhá pouze tehdy, dochází-li k němu současně s jich pácháním, nikoliv také tenkrát, schvaluje-li kdo činy již spáchané teprve později, jak za to má patrně zmáteční stížnost. Obžalovaný spáchal ostatně trestný čin dle rozsudku hned téhož dne, kdy atentát na Dra Rašina byl proveden, a to již mezi 10. až 11. hod. dopol., tedy téměř bezprostředně po atentátu. Pojmu vychvalování činů, v zákoně zapověděných, odpovídá dále také dodatečné vychvalování individuálně určitého činu trestného, skutečně spáchaného. Na ustanovení §u 9 tr. zák. poukazuje zmáteční stížnost v tom ohledu nepřipadně, neboť jím prohlašuje se trestným pouze vyzývání k činům trestným, které teprve spáchané býti mají, nikoliv také jejich schvalování, které by tudíž, vztahuje-li se na určitý již spáchaný čin a měl-li by názor zmáteční stížnosti uznán býti správným, trestu vůbec nepodléhalo přes to, že je státu při nejmenším touž měrou nebezpečným jako schvalování činů nemravných nebo v zákoně

zapovězených vůbec. Také schvalování určitého činu již spáchaného přiči se intencím, které sledoval zákonodárce ustanovením §u 305 tr. zák. a které směřují k tomu, by nebylo beztrestně otrááno výchovou vštípenými názory občanů o špatnosti a zavržitelnosti činů nemravných a v zákoně zapověděných a by byla zachována úcta k zákonům. Vším právem podřadil tudíž nalézací soud skutkové podstatě přečinu dle §u 305 tr. zák. čin obžalovaného, jenž svým výrokem schvaloval dle rozsudkových důvodů zločin vraždy (pokusu vraždy), tedy čin v zákoně zapověděný.

Čís. 1198.

O revisní stížnosti do rozsudku prvé trestní komory zemského soudu v Ratiboři jest po inkorporaci Hlučínska ohledně tohoto území rozhodovati Československému Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1923, Kr II 79/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku prvé trestní komory zemského soudu v Ratiboři ze dne 3. prosince 1919, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přečinem odporu proti státní moci podle §u 113 něm. tr. zák. a přečinem proti osobní svobodě podle §u 241 něm. tr. zák. a uvedl mimo jiné

v d ů v o d e c h :

Podle čl. 2 Československo-Německé úmluvy o přenesení soudnictví na Hlučínsku ze dne 3. února 1921, čís. 253 sb. z. a n., která nabyla působnosti dnem 31. května 1921, přešly podle §u 1 této úmluvy všechny trestní věci, které byly dne 4. února 1920 u soudů prvé stolice v obvodu zemského soudu v Ratiboři, pokud jde o přečin nebo zločin, na zemský soud v Opavě, stal-li se obviněný příslušníkem Československé republiky a spáchal-li čin v rozšířených územích této země, vyjma případy, dále v tomto §u uvedené. Podle těchto ustanovení přešly tedy trestní věci s územím, Československé republice připadším, na zemský soud v Opavě, přiřazující se v nepřetržitém chodu trestního řízení na onen stupeň zdejšího trestního procesu, jehož funkce představuje bezprostřední pokračování v dosavad provedených úkonech podle německého trestního řádu. V tomto případě byl již vydán rozsudek dne 3. prosince 1919 trestní komorou zemského soudu v Ratiboři a obžalovaní Antonín K., František K. a Jan K. ohlásili a provedli proti tomuto rozsudku revisní stížnost, čímž se tento trestní případ ocitl v období opravného řízení u revisního soudu. Hledíc k tomu, že jest bezprostředně v tomto řízení nyní pokračovati, jest podle stavu věci, utvořeného svrchu zmíněnou úmluvou, a vzhledem na organizaci zdejších civilních trestních soudů projednávatí revisní stížnosti všech tří obžalovaných před nejvyšším jako zrušovacím soudem v Brně, jenž jest podle §u 16 tr. ř. příslušný k rozhodování o zmatečních stížnostech proti rozsudkům, vydaným o přečinech a zločinech krajskými, pokud